

Topopleiding Interactie Management

TIM voor Zuidwest-Nederland (ZWN)

Start TIM-1 ZWN op 1 februari 2011

Stichting Topopleidingen

Zuid-Nederland / Benelux Middengebied

'Brainport' is de titel die eind 2004 in landelijke beleidsnota's aan de regio Eindhoven/Zuidoost-Brabant is gegeven. Het is de kern van het gebied dat is gelegen beneden de grote rivieren en boven de Belgische taalgrens. Dit gebied begrensd door Nijmegen en Wageningen aan de noordzijde en door Leuven – Brussel – Gent aan de zuidzijde heeft zich de afgelopen honderd jaar ontwikkeld tot een van de meest gekwalificeerde toptechnologie regio's van Europa. Vanuit culturele optiek waren al gedurende vele eeuwen steden als Leuven, Maastricht, Nijmegen, Den Bosch, Breda, Antwerpen en Brugge van groot belang. De vraag die thans aan de orde is op welke schaalgrootte gedacht moet worden op om wereldniveau concurrerend te kunnen zijn.

Triple Helix

In de jaren negentig van de vorige eeuw ontstond bij het bedrijfsleven en de kennisinstellingen in de regio Zuidoost-Brabant een sterke behoefte om vanuit een perspectief van wetenschap en technologie te komen tot vernieuwing en verandering van processen, producten en diensten. Mede in het licht van internationale concurrentie werd daarom besloten tot intensieve samenwerking tussen kennisinstellingen, overheid en bedrijfsleven, gedrieën wel de Triple Helix genoemd.

Training Interactie Management

Met als doel de toekomstige samenwerking binnen de Triple Helix beter te structureren is in 1997 de Training Interactie Management (TIM) voor Zuidoost-Brabant van start gegaan. Deze werd in 2001 gevolgd door een TIM voor Limburg. In 2007 werden deze twee samengevoegd tot een gemeenschappelijke TIM voor Zuidoost-Nederland (ZON). Begin 2009 gaf de leiding van REWIN te kennen ook voor de regio's West-Brabant en Zeeland een TIM te willen laten ontwikkelen. Aldus geschiedde. De eerste TIM voor Zuidwest-Nederland gaat in februari 2011 van start.

Topopleiding Interactie Management

De economische crisis in 2008 deed plotseling beseffen dat regio Zuid-Nederland weliswaar was doorgedrongen tot de top-5 van Europa, maar bracht ook op dramatische wijze de wet van de remmende voorsprong in beeld. Een drastische herbezinning op de te varen technologische koers was noodzakelijk. In dat licht vond een upgrading plaats van TIM als Training naar een Topopleiding Interactie Management. Vergroting van het inzicht in de samenhang der wetenschappen (isw) en bevordering van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef

(mvb) zijn vanaf 2009 het nieuwe adagium. Zorg voor de 'Quality of Life' is een belangrijk item in de nieuwe TIM. Met name de gebieden zorg, onderwijs, veiligheid en vervoer (zovv) krijgen in TIM aandacht.

Integrale keten Productcyclus

Uit diverse studies blijkt dat redesign van productieprocessen noodzakelijk is. Deeloptimalisaties in het proces van product-creatie tot productrealisatie dienen vervangen te worden door een integrale-keten-aanpak van de productcyclus, het zogenaamde Supply-Chain-Management. TIM onderscheidt de aanschakeling van acht stappen: Bedenken, Ontwikkelen, Ontwerpen en Maken (BOOM) van producten en vervolgens Patenten, Verkopen, Onderhouden en Recyclen (PaVOR) hiervan.

Nieuwe visie op bedrijven en samenleving

Als antwoord op de kredietcrisis verschuift vanaf 2009 in TIM ook de opvatting over de primaire taak van bedrijven. Werden in het verleden bedrijven als economisch zelfstandige eenheden beschouwd (met als doel het maken van zoveel mogelijk winst), vanaf 2009 is in TIM het idee ingebracht dat niet alleen non-profit-organisaties maar ook bedrijven (profit-organisaties) als instrument worden gezien om via het te gelde maken van kennis een bijdrage te leveren aan een duurzame ontwikkeling van de samenleving. Het motto wordt: van Brains via Bedrijven/Baten naar Burgers/Bevolking. Daarmee wordt een geheel nieuwe visie op de samenleving gelanceerd. Deelnemers aan TIM worden uitgedaagd dit nieuwe denken gemeenschappelijk uit te werken.

Netwerk van de Toekomst

De afgelopen jaren is het belang van sterke regionale netwerken duidelijk gebleken. Dit zijn zakelijke en sociale relaties, wisselend actief en sterk inspelend op huidige en toekomstige kansen en bedreigingen. In de Topopleiding Interactie Management wordt de toekomstige generatie topmanagers en bestuurders uit bedrijfsleven, overheid, kennisinstellingen en intermediaire adviseurs in een afwisselend programma bij elkaar gebracht. Zij doen daarbij met elkaar ervaring op met betrekking tot regionale samenwerking.

Technologische ontwikkelingen

De sector van de informatie- en communicatietechnologie (ict) heeft tot op heden niet gebracht wat er in de jaren negentig van werd verwacht. De oude technologieën zullen derhalve op-

nieuw gekoesterd en verder ontwikkeld moeten worden. Te denken valt aan het gebied van de mechatronica dat aan de basis staat van tal van nieuwe industriële processen en producten. De automotive sector blijft een sterkte voor Zuidoost-Nederland en Noordoost-België. De maakindustrie als motor van onze economie dient zich te beraden of in het verleden niet al te gemakkelijk onderdelen naar goedkope-lonen-landen zijn uitbesteed. High Tech Systemen (kennisindustrie) zijn van strategisch belang voor de industriële sector.

Voor het gebied van Zuidwest-Nederland is de ligging tussen de twee wereldhavens Rotterdam en Antwerpen van strategische betekenis. Logistiek, Energie en Maintenance zijn competenties die tot op wereldklasse niveau zullen worden versterkt. De oprichting van het Instituut voor Supply Chain Management en de Campus op dit gebied te Breda staan centraal in de TIM voor ZWN.

Naast voortzetting van fundamenteel en toepassingsgericht onderzoek op reeds lang bestaande terreinen, dient zich in wetenschappelijk en technologisch opzicht een aantal kansrijke nieuwe gebieden aan. Genoemd kunnen worden: nieuwe materialen (o.a. slimme polymeren), nanotechnologie (de wereld van het ultrakleine), bioinformatics (de wereld van de 'levende' computers) en life sciences (de wereld van de levende organismen zoals planten, dieren en mensen). De biomedische technologie (bmt) vormt van deze laatste categorie een belangrijk onderdeel.

Bio-nano-robotics en Complexiteit

Kenmerkend voor de nieuwe wetenschappen is de integratie van biologie, scheikunde, natuurkunde, wiskunde en informatica. Een integratie van deze gebieden (bio-nano-robotics) zal interessante nieuwe producten opleveren. Naar het zich laat aanzien heeft Silicon Valley vanaf 2009 ingezet op een 'Genome-Based-Economy'. Globalisering dwingt het Benelux Middengebied om op deze ontwikkeling met grote daadkracht in te spelen. Een vitaal nieuw wetenschappelijk gebied is daarbij de wereld van de 'Complex Adaptive and Emergent Systems' (CAES).

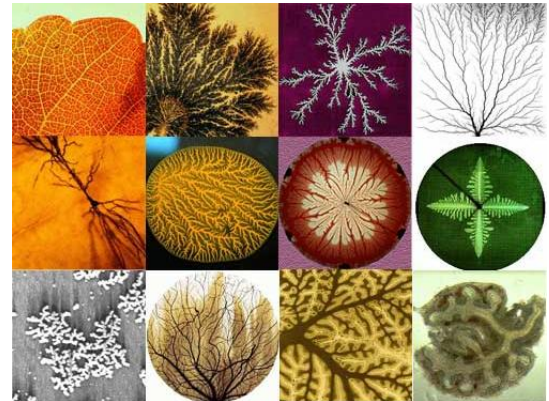
Bewustzijns Besturings Model

De Topopleiding Interactie Management is ontwikkeld aan de Technische Universiteit Eindhoven. De rode draad in de training is het 'Bewustzijns Besturings Model' (BBM), dat de samenhang in beeld brengt tussen de kernkwaliteiten van medewerkers in een organisatie ('basic awareness'), de kerncompetenties van de organisatie als geheel ('business awareness') en de bekwaamheden van de actoren in de relevante omgeving ('global awareness').

De Fractal Approach

Het BBM in zijn bedrijfskundige betekenis is de afgelopen jaren uitgangspunt geweest voor nader onderzoek naar herkenbare patronen in cultuur en natuur. Met name is aansluiting gevonden met de evolutie van dode naar levende materie. Het onderzoek leidde uiteindelijk naar een modern begrip in de wiskunde: de fractal. Dit is een geometrisch object maar anders dan bij een lijn, een cirkel of een bol heeft een fractal een gebroken (fractale) dimensie. Een fractal heeft als kenmerk dat bij inzoomen en uitzoomen steeds weer het originele patroon tevoorschijn komt. Benoit Mandelbrot was de eerste wetenschapper die in zijn boek 'The Fractal Geometry of Nature' complexe niet-lineaire verschijnselen in de natuur met deze wiskunde beschreef. Hij analyseerde o.a. kustlijnen, rivieren, wolken en gebergten. Ook levende organismen zijn veelal frac-

taal gestructureerd, zoals de bladeren en bloemen van een plant en de takken van een boom. Evenzo hebben dierlijke en menselijke organen zoals longen, bloedvaten en hersenen vaak een fractale structuur. Een mooi voorbeeld is de menselijke lichaamscel, die wordt gekenmerkt door een vaste kern en doorlaadbare (permeabele) wanden. De cel beschikt over een groot zelforganiserend en adaptief vermogen. Fractals komen in werkelijkheid altijd voor in families (verzamelingen) van onderling min of meer op elkaar gelijkende exemplaren. Gezamenlijk vormen zij een complex systeem van interacterende functionele netwerken. Te denken valt aan de bladeren van een boom die gezamenlijk zorg dragen voor de stofwisseling met de omgeving.

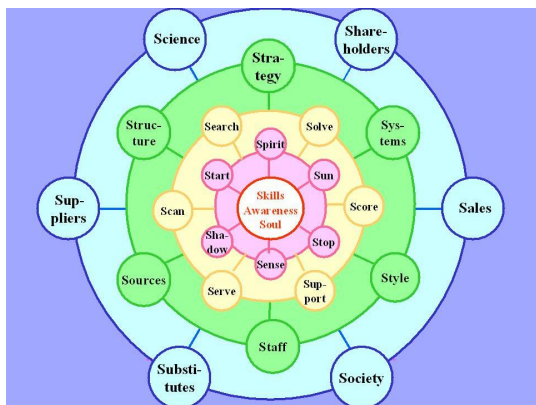

Genoemde eigenschappen maken de fractal als verschijnsel zeer geschikt voor gebruik als metafoor voor het gedrag van mensen en organisaties. Wat voor organisaties geldt gaat in analogie ook op voor grotere sociale systemen zoals regio's. Zowel het intern functioneren als de relatie met andere regio's heeft een fractaal karakter. In het Bewustzijns Besturings Model wordt de analogie tussen moderne organisaties/regio's en wiskundige fractals gebruikt om zowel hun intern functioneren als de relatie met hun omgeving te verduidelijken. Dit geschiedt onder de noemer van de 'Fractal Approach'.

Doel van de topopleiding

De TIM heeft tot doel:

1. De deelnemers in het licht van mvb/isw meer bewust te maken van de eigen sterkten/zwakten en de daarmee samenhangende kansen/bedreigingen.
2. De deelnemers inzicht te verschaffen in de samenhang tussen het functioneren als individu (basic awareness) en als schakel in een organisatie (business awareness) die deel uitmaakt van een omgeving (global awareness).
3. Mensen uit andere organisaties leren kennen waarmee nu of in de toekomst wordt samengewerkt.
4. De deelnemers vertrouwd te maken met het organiseren van samenwerking met andere organisaties en met andere disciplines, met het bundelen van innovatieve krachten en het inzetten van nieuwe kennis voor de verdere ontwikkeling van de regio.
5. Voor de deelnemers een netwerk te creëren, waarin samenwerkingsverbanden op efficiënte en effectieve wijze gestalte kunnen krijgen.
6. Samengevat: de deelnemers inzicht te verschaffen in zich herhalende patronen van actoren en factoren op verschillende niveaus.

Van 7S naar 23S; the Fractal Approach
Zich herhalende patronen van actoren en factoren.

Regionale Inleiders

Naast een vaste begeleider voor alle onderdelen treden hoogleraren, bestuurders en managers uit verschillende regionale organisaties op als inleider van specifieke onderwerpen. De vorm die in TIM is gekozen is die van Masterclass. De deelnemers zullen in de vorm van een dialoog stoeien en interacteren met totaal een 15-tal regionale toppers uit de Triple Helix. TIM kan beschikken over een netwerk van ruim 100 inleiders met kennis en ervaring op een breed terrein van wetenschap, technologie, cultuur en samenleving.

Voorlopig programma

Op basis van eerder succes is voor TIM-I ZWN het volgende voorlopige programma opgesteld.

- Kennismaking met Bewustzijns Besturings Model en de Fractal Approach: Jules Ruis en Peter van der Velden (Breda).
- Inzicht in de Samenhang der wetenschappen (isw): prof. Piet Lemstra (TU/e), Frans van Loenhout (Avans), Paul Nijskens (Rewin) en Gerbert van der Wal (Impuls).
- Maakindustrie en Logistiek: Peter Swinkels (BZW) en Rob van Renterghem (KvK).
- Bezoek aan provincie Zeeland: burgemeesters provincie Zeeland.
- Ondernemerschap, Leiderschap en Innovatie: Heiko Bleeker (MKB, zelfstandig ondernemer), Prof. Mathieu Weggeman (TU/e) en Ger Jonkergouw (dream developer).
- Kennisindustrie en globalisering: vertegenwoordigers bedrijfsleven, milieu en vakbonden.
- Maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef: politieke vertegenwoordigers (gemeenten, provincie en landelijk/Europees): Carla Peijs (Zeeland) en Onno Hoes (Brabant).
- Next Nature (toekomstvisie): Koert van Mensvoort.
- Eindpresentaties deelnemers: regionaal Forum

Voor wie is de opleiding bedoeld?

De Topopleiding Interactie Management is bedoeld voor high potentials: bestuurders, managers, adviseurs en leidinggevendenden in industrie, zakelijke dienstverlening, kennisinstellingen, intermediaire organisaties en overheidsinstanties. De deelnemers zijn werkzaam op hbo en academisch niveau.

Cases

De groep deelnemers wordt verdeeld in projectgroepen. Iedere projectgroep definieert een case, voert die uit en komt daarmee tot een visie, een plan of concreet ontwerp. De probleemstelling wordt door de deelnemers zelf ingebracht vanuit de eigen organisatie en werkpraktijk. Daarmee is ook het werk op cursus. Doel is samen met andere cursisten en in reflectie op de cursusbijeenkomsten te kijken naar creatieve oplossingen die via intervisie worden uitgewerkt. De Stichting Vrienden van het Evoluon is uit een TIM-project voortgekomen. Ook stond in een van de uitvoeringen de STAD-gedachte centraal: de integratie van Science, Technology, Art en Design. Naast het groepswerk krijgen de deelnemers een relatief zware individuele opdracht. Deze heeft vooral te maken met de eerder genoemde hoofddoelstelling van isw-mvb. Zij worden in een fractale benadering gevraagd om stap voor stap te komen tot een reflectie op hun eigen kunnen. Dit moet uiteindelijk leiden tot een persoonlijke eindpresentatie van ieders eigen Passie, Ambitie en Keuzen (PAK-opdracht) in de vorm van een operationele internetpagina. Voorbeelden van dit soort pagina's zijn www.fractal.org en www.nextnature.net.

Afsluiting

Ter afsluiting van het programma presenteren de deelnemers de resultaten van hun opdrachten aan een forum, samengesteld uit leden van de Raden van Advies van het TIM-netwerk en de Stichting TopOpleidingen.

Certificaat

De deelnemers ontvangen na voltooiing van TIM vanuit de Stichting TopOpleidingen een certificaat van deelname. Toekenning van het certificaat berust op voorwaarden bestaande uit de eis tot een minimale aanwezigheid van 80% en een kwalitatief voldoende beoordeling van de eindopdracht.

Stichting TIM-netwerk

De TIM-alumni hebben zich verenigd in een Stichting TIM-netwerk. Het bestuur wordt bijgestaan door een Raad van Advies bestaande uit deelnemers uit elke TIM-jaargang. De TIM-deelnemers worden na afloop van de opleiding uitgenodigd toe te treden als lid van de KennisKring Brabant-Limburg (KK-BL). Verschillende TIM-alumni zijn inmiddels betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van regionale visies en projecten.

Organisatie en leiding van de topopleiding

De Topopleiding Interactie Management is juridisch ondergebracht bij de Stichting TopOpleidingen (STOP). De uitvoering van TIM-I ZWN staat onder leiding van Jules Ruis, voorzitter TIM-netwerk, en in 1997 vanuit de Technische Universiteit Eindhoven oprichter van de Training Interactie Management. De Stichting TopOpleidingen kent een Wetenschappelijke Raad van Advies onder leiding van Prof. Mathieu Weggeman.

Locatie en samenwerking

TIM-I ZWN heeft als locatie de Avans Hogeschool in Breda. De Stichting werkt nauw samen met TiasNimbas Business School, die eindverantwoordelijk was voor TIM-I t/m TIM-10 voor Zuidoost-Brabant en TIM-II voor Zuidoost-Nederland. De Universiteit Maastricht Business School (UMBS) verzorgde TIM-I t/m TIM-3 voor Limburg.

Tijdschema 2011

TIM-I ZWN wordt gedurende vijf maanden twee maal per maand gegeven op dinsdag van 9.00-22.00 uur. De data voor 2011 zijn:

Basic Awareness

- class 1: dinsdag 1 februari
- class 2: dinsdag 15 februari

Business Awareness

- class 3: dinsdag 8 maart
- class 4: dinsdag 22 maart

Global Awareness

- class 5: dinsdag 12 april
- class 6: maandag 16 mei

Presentatie aan een regionaal Forum

- class 7: maandag 7 juni

Kosten

De prijs voor TIM-I ZWN bedraagt € 6.950 (vrijgesteld van BTW). In de cursusprijs zijn de kosten voor trainingmateriaal en verblijfskosten (dinners, lunches, e.d.) begrepen. Overnachtingen zijn niet voorzien.

Voorwaarden bij de aanmelding

- De aanmelding voor de opleiding is persoonlijk; annuleren is niet mogelijk maar in bijzondere omstandigheden kan in onderling overleg worden afgesproken dat een aangemelde deelnemer vóór de feitelijke start van de opleiding wordt vervangen door een collega.
- De factuur voor het cursusgeld zal voor de aanvang van de opleiding worden verzonden en dient uiterlijk 30 dagen na de aanvang van de opleiding te worden voldaan.
- De aansprakelijkheid van de Stichting TopOpleidingen blijft beperkt tot de kwaliteit van het onderwijs en de daarbij geboden voorzieningen. Deze aansprakelijkheid beperkt zich echter tot de hoogte van de betreffende cursusprijs.
- Bij het besluit tot plaatsing van deelnemers wordt rekening gehouden met het streven naar de aanwezigheid van verschillende achtergronden in de groep deelnemers; overigens wordt de volgorde van aanmelden aangehouden.

Inschrijving

Voor nadere informatie over de inschrijving kunt u contact opnemen met Jules Ruis tel. 0499 47 10 55 e-mail:

Jules.Ruis@topopleidingen.org

Nadere informatie

Alle relevante gegevens over de topopleiding, zoals cursusmateriaal en namen van eerdere deelnemers en inleiders, is te vinden op internetpagina www.topopleidingen.org

Deelnemende bedrijven

Eerdere deelnemers aan de Topopleiding Interactie Management waren werkzaam bij Academisch Ziekenhuis Maastricht, Ahrend, Algemeen Octrooi- en MerkenBureau, ASML, Assemblen, Axon Digital Design, Bavaria, BDO Accountants, Bergson, BOM, Bosch Rexroth, Bovil, Burgers Ergon, Catharina Ziekenhuis, Complan, CZ, DAF Trucks, De Bever Architecten, Deerns, Deloitte, DHV, Dutch Polymer Institute, DSM, Edupaper, Embedded Systems Institute, ENCI, FEI Electron Optics, Fancom, FNV, Fontys Hogescholen, Gemeente Eindhoven, Gemeente Heerlen, Gemeente Venlo, High Tech Campus Eindhoven, Hurks Bouwgroep, Joanknecht & Van Zelst, Kamer van Koophandel, de Koningshoeven Brouwerij, KPN, Koninklijke Landmacht, Kuijpers Installaties, Liof, Mertens Bouw, MTB, N.V. REDE, Nedcar, Neways, NTS Group, NQH, Océ Technologies, PDE Automotive, Pentascope, Philips Healthcare, Philips Research, Politie Noord-Limburg, Provincie Noord-Brabant, Provincie Limburg, Rabobank, ROC Eindhoven, Seacon Logistics, SPZ-Daelzicht, SRE, Simac, Smeva, Syncforce, Syntens, Tebodien, Technische Universiteit Eindhoven, The Mind Connection, TNO Techniek en Industrie, Universiteit Maastricht, Van Gansewinkel Groep, VDL Groep en Waterleiding Maatschappij Limburg.

Samenvatting TIM

